

Sihtkontrolli kokkuvõte

Laevapere liikmetele töövahendusteenust osutavad ettevõtted

2018.a. jaanuar, veebruar, märts viis Tööinspeksioon läbi sihtkontrolli laevapere liikmetele töövahendusteenust osutavates ettevõtetes (töövahendusteenust osutav eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja).

Meretöö seaduse (edaspidi MTöös) § 73 lg 1 sätestab, et riiklikku ja haldusjärelevalvet MTöös § 70 lõikes 2, § 72 lõikes 1 sätestatud nõuete täitmise üle teeb Tööinspeksioon.

Sihtkontrolli eesmärgiks oli ülevaate saamine Eestis tegutsevatest laevapere liikmetele töövahendusteenuse osutajate tegevusest, samuti kontrollida laevapere liikmetele töövahendusteenust osutavate ettevõtete kohustuste täitmist lähtudes MTöös § 70 lõikes 2, § 72 lõikes 1 sätestatust.

Sihtkontrolli käigus kontrolliti 15 ettevõtet, kes suuremal või vähemal määral osutavad laevapere liikmetele töövahendusteenust. Osad kontrollitud ettevõtted sõlmivad ka reederi nimel laevapere liikmetega meretöölepinguid.

Kontrolliga oli hõivatud umbes 2430 laevapere liiget. Nimetatud numbri aluseks võeti asjaolu, kas laevapere liige on hetkel laeval või on viimastel aastatel aktiivne olnud (st on eelneval perioodil laeval tööl olnud, kasutades kontrollitud töövahendusteenuse osutaja teenust).

MTöös § 71 lg 1 sätestab, et töövahendusteenuse osutaja peab laevapere liikmetele töövahendusteenuse osutamiseks esitama majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud majandustegevusteate. MTöös § 71 lg 2 sätestab, et majandustegevusteade peab sisaldama ettevõtja kirjalikku kinnitust selle kohta, et ta järgib käesoleva seaduse § 70 lõikes 2 ja § 72 lõikes 1 sätestatud kohustusi. Tööinspeksioonil nimetatud paragrahvi nõuete täitmise üle järelevalve pädevus puudub. Küsitledes tööandjaid selgus aga, et register ei võimalda esitada teadet asjaomasel tegevusalal (laevapere liikmete töövahendus) majandustegevuse alustamise kohta, vaid võimalik esitada teade n. tööhõiveagentuuride tegevuse kohta; muu inimressursiga varustamise kohta. Samuti ei ole töövahendusteenuse osutajate väitel võimalik lisada kirjalikku kinnitust selle kohta, et ta järgib MTöös § 70 lõikes 2 ja § 72 lõikes 1 nimetatud kohustusi. Seoses eelpool tooduga oli kontrolli läbi viimiseks keeruline tuvastada ettevõtteid, kes tegelevad töövahendusteenuse osutamisega laevapere liikmetele. Samuti ei oska ka öelda, kui suurt osa praktiliselt laevapere liikmetele töövahendusteenust osutavaid ettevõtteid kontrolli hõlmas.

Kõik kontrollitud ettevõtted asusid Tallinnas. Sealhulgas oli ka ettevõtteid, kelle peakontor asus väljaspool Eestit ja Eestis oli registreeritud vaid juriidiline aadress. Nimetatud ettevõtete kontrolliks tuli tööandaja esindaja Eestisse.

Kontrollitud ettevõtetest 7 oli eelnevalt klassifikatsiooniühingu poolt vabatahtlikkuse alusel sertifitseeritud (osadel oli kontrolli päeva seisuga sertifikaat aegunud). Sagedasti tekkis üles küsimus, et kuna Eestis on jõustunud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni meretöö konventsioon, siis peaks tunnistuse väljastama kompetentne võimuorgan või tunnistuse väljastamise õiguse edasi delegerima. Selles mil moel sätestatakse laevapere liikmete töövahendusbüroode sertifitseerimise tingimused, saavad kokku leppida Sotsiaalministeerium ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Tööinspeksioonile teadaolevalt selline kokkulepe hetkel puudub.

Sihtkontrolli käigus küsitleti laevapere liikmetele töövahendusteenust osutavate ettevõtete esindajaid, kontrolliti paberkandjal- ja elektroonilisi andmebaase (töövahendusteenuse pakkumise kaudu tööle rakendatud laevapere liikmete kohta arvestus; laevapere liikmete kvalifikatsioon ja

vajalikud dokumendid jne) ja kontrolliti nõuetele vastavust tõendavaid dokumente (kollektiivlepingud, kindlustuspoliisid jne).

Kontrolli käigus tuvastati 6 rikkumist:

1. Töövahendusteenuse osutaja ei ole säilitanud ühe aasta jooksul pärast meretöölepingu sõlmimist töövahendusteenuse osutaja kaudu tööle rakendatud laevapere liikmete meretöölepingud, mis on järelevalveasutusele kontrollimiseks kättesaadavad – **3 rikkumist**.
2. Töövahendusteenuse osutaja ei ole kontrollinud, et meretööleping on kooskõlas kehtivate õigusnormide ja kollektiivlepinguga, kui laevapere liikme suhtes kohaldatakse kollektiivlepingut – **2 rikkumist**.
3. Laevapere liikme kaebuse esitamise ja menetlemise kord ei vasta nõuetele – **1 rikkumine**.

Sihtkontrolli tulemused näitavad, et olukord laevapere liikmetele töövahendusteenust osutavates ettevõtetes on üldiselt hea, lähtudes MTöös § 70 lõikes 2, § 72 lõikes 1 sätestatud nõuete täitmise kontrollist.

Samas aga kerkisid üles probleemid, mis vajavad riiklikul tasemel lahenduse leidmist: majandustegevuse teate esitamine ja laevapere liikmetele töövahendusteenust osutavate ettevõtete sertifitseerimine, mis eeldaks põhjalikumat auditit (lähtudes juhendmaterjalidest).

Kokkuvõtte koostas

Veigo Tumaševski
Juhtiv tööinspektor
03.04.2018